

DM 1989 i Borlänge

sid 7

När det började dra ihop sig till DM 1989 och långt upp i norr samlade undertecknad och Ola Eriksson krafter för att försvara Älvsby FK:s stolta DM-traditioner. Genom tiderna har ÄFK samlat ihop fem DM-titlar. Det började med vår ärade segelflygchef (Lars Erik Lööf) 1979, fortsatte med Kjell "Propell" Nordström och undertecknad 1982, Kjell igen 1983 och Bo Nyström 1985.

Det börjar vara hög tid för en titel igen. En genomgång av anmälningslistan (19 st i klubbklassen och 9 st i std/15m) antydde att det inte skulle bli lätt vare sig för Ola eller mig. Ola med Cirrusen i Klubbklassen skulle få möta ett koppel av gamla rävar och uppkomlingar. Förutsättningarna för Ola var att han kunde slå ur underläge utan att ha press på sig. Undertecknad var inställd på att kvala in till nästa års SM vilket inbar sämst 3:a med ASW 20:n.

Man kan berätta om en segelflygtävling på olika sätt. Jag har här valt att beskriva DM:et mer eller mindre isolerat från min plats i sittbrunnen på SE-UGH.

Ola, som var på plats i tid för att träna dagen före tävlingsstarten, fick nöjet att testa bra väder under lördagen. Samma dag flög två av mina konkurrenter, Kjell Dalsheim (Glasflugel 304, GB) och Ola Andersson (LS 3, X9), var sin 30-mila med runt 100 km/t. Övriga konkurrenter var Tony Nilsson (G 304, GR), Albert Gädde (Marianne, GP), Gösta Kristiansson (Discus, FG), Håkan Bjurman (Pegasus, C6), Sten Johansson (G 304, AS) och Ulf Jonsson (Mini Nimbus, Z2).

Dag 1

Ulf Jansson (tävlingsledaren) utlyser en bana på 198 km för std/15m och 150 km för klubbklassen.

Vädret såg bra ut med fina cumulus, möjligen en tendens till utflakning. Banan var relativt kort varför vi bevakade varandra länge innan kopplet gick ut på banan. Jag startade före både Kjell och Ola. Det blev stor samling över skogen på andra sidan Tunaslätten. Jag tyckte det steg dåligt varför jag bytte blåsa ett par gånger. Ola, Kjell och Tony gick ifrån direkt på grund av mitt hattande. När jag efter en evighet kom upp på dräglig höjd för att gå mot Dala Järna låg jag under och efter AS, FG och C6. Tätgruppen såg jag inte röken av.

Det kunde knappast ha börjat sämre. Tankarna gick tillbaks till DM 85 då jag tappade 400 poäng till täten första dagen. Väl uppe på höjd rullade det på riktigt hyfsat och UGH visade sina kvaliteter i delfinflygning. Jag rundade Dala Järna på samma höjd och bara något efter den synliga tregruppen.

Efter rundningen fick jag glida rakt ut över storskogen i riktning mot Insjön. På 700 m träffade jag på en blåsa som gav upp till 3 m/s. Jag kunde konstatera att tregruppen valt en annan väg och nu var både under och efter. Molnbasen på 1800 m och modet steg i takt med höjden. Det blev långa glidningar ner mot Svärdsjö eftersom utflakningen släckte ut stora områden. Finalhöjd enligt "computern" en mil före brytpunkten. Under finalglidningens senare del kommer jag på att vi skulle runda ett vattentorn innan mållinjepassagen. Nu uppkom tveksamhet om var tornet i fråga var beläget. Med 500 m och en mil kvar drog jag åt handbromsen och började spana.

Efter ett tag fick jag syn på ett stort runt vattentorn som jag rundade efter sväng tillbaka på benet. Manövern kostade både tid och höjd men jag kom hem i alla fall. Resultatet blev 98 km/t och en 3:e plats vilket jag får vara nöjd med efter alla misstag. Ola vann med 105 km/t före Kjell med 102 km/t. Det vattentorn vi skulle runda låg i Romme bara 2 km från fältet. En berättigad utskällning av laget efter landningen. Skärpning! Här gäller det att ha hjärnan påkopplad på briefing.

Ola skötte sig bra i premiären och blev dags-9:a med 77 km/t.

Dag 2

sid 8

Ulf sätter upp en 472 km för oss och 292 km för klubbklassen. Dom enda protesterna som kommer från pilothåll är att det kunde varit 50 respektive 30 mil. Med andra ord vädret såg ut att bli riktigt bra.

Efter gårdagens uppvärmning på två timmar var taktiken klar. Första benet till Nora är lite ruggigt men vi flyger så bra maskiner nu varför det inte behöver vara farligt. Vi i std/15m blev uppbogserade efter klubbklassen varför klockan var närmare ett när jag kopplade ur. Jag startade nästan sist (kl 13:20) och fick en startblåsa som var rätt bra. GB, X9 och GR tappade jag kontakten med från början och efter ett par mils glidning började jag tvivla på vädret.

Det som händer när tron på vädret sviktar är att vägvalet blir tveksamt och det tycks som om man åker slalom mellan blåsorna. Jag såg till FG, C6 och GP men verkade tappa gentemot dem. Snart var jag nere på 700 m söder om Ludvika och 47 mil verkade långt. Nu tog UGH över, slingrade vingarna runt en halvdålig men dock en blåsa och färden kunde gå vidare. Kjell i GB hade nu rundat Nora med god marginal.

Efter min rundning var jag på nytt nere under 700 m innan Storå men här kom en vändning i flygningen. UGH och jag kom i takt med termiken och tempot steg. På väg upp till Floda gick det som tåget och både FG och C6 passerades. Molnbasen var tidvis 2400 m och Folda rundades i god fart som fyra efter GB, X9 och GR.

Resan ner mot Skedvisjön fortsatte i ett rasande tempo och nu visade "computtern" en snittfart på 100 km/t trots det dåliga första benet. Halvvägs på tredje benet var det slut på dundervädret. Luftmassan var torrare och endast enstaka trasiga cumulus fanns att ta sikte på. Bortskämd med förhållandena tidigare tycktes höjder på 1500 m vara lågt och flygningen blev mer reserverad i takt med avtagande höjd och stighastigheter.

Vid rundningen av V. Skedvi K:a var jag återigen upplügen av C6 och FG. Förmodligen hade dom lyckats bättre med vägvalet i den torrare luftmassan. Vägen hem via Gagnef syntes lång och klockan gick fort. Färden blev ensam med FG någonstans framför och C6 efter. På radion framgick att Kjell snart var hemma men både X9 och GR hade lägre tempo och hade inte rundat Gagnef. Nu stod det klart att det bortsett från Kjell inte rörde sig om hastighet utan att komma i mål.

Sakta men säkert började jag skönja möjligheten att kunna passera mållinjen. Klockan hade passerat halv sju när jag med sju mil kvar och satt parkerad i en svag blåsa i höjd med Rommehed. Höjden räckte för att landa direkt på Romme men jag hade bestämt mig för att flyga runt. På radion hör jag att GR verkar ta sig hem men X9 och FG har problem. Det blir en lång väntan på att "computtern" skall ge mig klarsignal att åka. När det fattas 400 m är stiget lika med noll. Lite motvind på slutet, men vattnet gör ingen nytta om höjden inte räcker till. Bort med vattnet och variometern kryper upp på plus 1/2 m/s.

Avläser dh 0 m med MC 0 och jag ger mig iväg. Helt lungt i luften och UGH glider som hon skall. Marginalen på 120 m håller hela vägen hem där GB och GR redan finns. Gösta i FG tar sig upp från 200 m i Mockfjärd och kommer hem. Ola fick en 3 meters blåsa på medvinden i Gagnef och kommer även han hem till Romme. Albert Gädde skall man inte räkna ut förrän två timmar efter solens nedgång. Sist av alla kommer han hem hemglidande på Mariannes vingar. Sex av nio klarade 47 mil denna dag. Banan är den längsta i DM-Norras historia.

Kjell utklassar oss övriga och vann med 114 km/t mot våra farter på mellan 80 och 84 km/t med Albert lite efter med 75 km/t. En förklaring till den stora skillnaden är att Kjell flög lite fortare från början och fick flyga större delen av banan i det fina vädret. Sen kan det vettiga i att starta på 47 mil närmare halv två ifrågasättas.

I klubbklassen klarade Ola de 29 milen med 69 km/t när segraren åkte med 94 km/t. Ola halkade ner till 14:e plats sammanlagt.

Dag 3

sida 9

Torrare och varmare väder vilket gör att Ulf sätter 292 km för oss och 227 km för klubbklassen.

Det hade nu format sig så att det var fyra man som skulle göra upp om de tre SM-platserna. Kjell i ledningen före Ola, Jag och Tony.

Ren torrtermik och ungefär samma utgång för de två banorna innebar mycket klungflygning i början. Efter att ha rundat andra vid Rossen var vi fyra tillsammans. GB stack först med X9, jag och GR i släptåg. Vi passerade Krylbo i god fart där avtagande höjd orsakade en splittring i jakt på lyftet. Kjell och jag lyckades sämst. Nere på 500 m börjar paniken krypa in under skinnet. Kjell ligger och kurvar ett par km bort och något högre. När höjdmätaren visade under 400 m och en stor åker ligger under UGH är SM-platsen långt borta. Dumpning av vattnet och ett sista sök in över skogen ger resultat. På drygt 300 m vänder det och går uppåt.

Senare berättade Tony som låg sist i tåget åkte in i en 4-meters blåsa i höjd med Krylbo utan att vi övriga såg något. När jag satt på 300 m var Tony på 1800 m.

Ensam knölade jag mig ner till V Skedvi och kunde konstatera att parhästarna från Dala Järna rundade precis före mig. Jag valde att inte följa i deras spår för att om möjligt gå förbi på vägen till Näs K:a. Vädret var nu inte det enklaste och det blev ett besök på 350 m i närheten av Västerfärnebo innan jag kom till Näs och kunde fota kyrkan från 600 m. Hittar en svag blåsa och kan börja hoppas på målgång. Det glimmade till på den blå kvällshimlen. Det visade sig vara X9 som låg en bra bit över mig. Efter en hel del nötande är vi i samma blåsa och på samma höjd. Ola vill börja glida hem men min dator säger att vi behöver 300 m till eftersom Jag misstänker sjöbris från Runn och räknar med motvind. Ola stannar och inväntar "computerns" klarsignal. Jag gled först med X9 i släptåg och det visar sig att UGH glider något bättre. Vi hade lite stig på hemvägen och kunde åka fort sista biten.

Tony vann dagen före mig och Ola med Kjell som fjärde och sist av målgångarna. Kjell hade en kämpig resa från Näs till Romme då han aldrig var över 800 m. Genom dagssegern petade Tony ner mig till 4:e plats i sammandraget.

I klubbklassen kom endast tre hem. Ola tvingades landa med 5 km kvar vilket räckte till en femteplats för dagen och avancemang till 11:e plats.

Dag 4

Om möjligt ännu varmare och torrare. Ulf ordnar korta uppgifter efter svettdryparen den 3:e dagen.

Jag valde att starta utan vatten i motsats till konkurrenterna. Som vanligt gick vi ut på banan i samlad tropp och jag tappade självklart under glidningarna och trängseln i början av banan på grund av gemensam utgång med klubbklassen. På andra benet ner mot Krylbo kunde jag utnyttja den bättre stigförmågan vid låg vingbelastning och fick ett övertag på Kjell i GB. På hemvägen via Dala-Husby hade jag ett kraftigt höjdövertag på GB. Kjell tankade vid kyrkan tillsammans med X9. Min höjd var mer än tillräcklig för att gå hem. Kanske bäst att tillägga borde räcka hem med god marginal. Jag hämnade i ett sjunkstråk som jag inte lyckades slingra mig ur och helt plötsligt satt jag på 350 m med 15 km kvar att åka. Nu var goda råd dyra. Jag valde att kurva i första bästa ryck. Då det inte var något superstig kostade det tid. Efter en stund kom GB och X9 och slog ett par varv över mig men en avslagen radio besparade mig deras kommentarer om dumpa vatten och vad som nu sades. Uppe på betryggande 600 m åkte jag hem och höll aldrig på att bli av med höjden.

Tony råkade ut för samma sak som jag men hittade inget att kurva i och fick landa på Dala Airport med kraftigt poängavdrag som följde. Kjell vann dagen före mig och Ola. Tonys miss innebar att det skall till en rejäl groda från min sida för att missa SM-platsen.

Dag 5

sida 10

Efter en vilodag i solen (stark inversion på ca 700 m fick Ulf att avlysa) var det på nytt tävlingsdags. Vi skulle åka via Gangnef till Äppelbo och vända. Klubbklassen fick samma början men vändpunkt Dala Järna.

Hemmaplan för GB och X9. Min taktik var halvtank med vatten för att stiga bättre men inte tappa så mycket på glidningarna. Taktiken funkade till en början och jag kunde stiga ifatt dem i blåsorna. I höjd med Floda kom ett avgörande. Jag hade stigit ifatt och skulle passera när dom byter varv (efteråt fick jag förklaringen att jag inte hade observerats). Jag hade en klubbklasskärna under och fick bryta ut och börja om på nytt. Mitt taktiska misstag var sen att hänga på upp mot Äppelbo trots 100 m mindre höjd och lägre vingbelastning.

Eftersom vi haft bra termik hittills gick det ganska fort och jag tappade hela tiden höjd. Vid Dala Järna började det kärva till sig. Den inhemska termikletaren rapporterade stig in över skogen men min höjd räcker inte till. GB och X9 som nu har 300 m mer fortsätter och kommer efter mycket trassel förbi Äppelbo och kan skava sig hem i medvinden. Efter en timme i dålig termik runt Dala Järna på höjder mellan 250 och 600 m ger jag upp och landar på flygfältet. FG har valt samma lösning tidigare. Jag får tillfälle att njuta av det gratisfika Kjell lovat om jag landar på Järna.

Håkan i C6 har valt en försiktigare taktik än min huvudlösa variant och kommer som tredje och sista man runt Äppelbo och därmed även hem till Romme. Dagen gav dålig poängutdelning för det tre som kom hem. Min sjundeplats kostade ingen placering i sammandraget. Det är bra när man kan göra dundermissar utan andra konsekvenser än en hembogsering á 110 kr och ljummen saft i stället för en välkyld öl.

Dag 6

Värmen kulminerade och det såg inte ut att bli någon 156 km bana denna dag.

Efter lång väntan på marken med bräckspel och Albert som enda man i luften av std/15m drog jag ut UGH för start. Albert kunde ju ställa till det genom att ordna tävlingsdag på egen hand. X9 och GB följde troget med. Vädret började kyla på sig och vid fältet steg det riktigt bra. Efter tredje försöket med X9 i släptåg fick jag starten godkänd. Någon måste ha rubbat höjdsyften. Ut på benet mot Svärdsjö fanns bara sjöbris och vi kom lägre och lägre. Efter drygt 2 mil vände vi tillbaks allt under tiden vi noggrant bevakade varandra. Diskussioner via radion om vi skall försöka eller avbryta.

Under vår väntan lyckades jag hitta en blåsa som efter en massa nötande placerat mig på 2400 m. Nu fanns möjligheten att åka in i sjöbrisen och runda första. Albert hade så dags landat och fotat kyrkan från marknivå. Ola och Kjell hittade givetvis även dom min blåsa och när jag var nästan framme vid kyrkan rapporterade dom 2700 m.

Min kalkyl att runda och komma tillbaks till termikområdet igen visade på en höjd av 300 m. Med tanke på att där var olandningsbart valde jag att vända före brytpunkten. Klokt beslut eftersom jag var nere på 600 m när termiken nåddes. Kjell som startade högre kom runt och tillbaks på 600 m. Vi steg tillsammans till 2700 m och kunde glida de 9 milen runt Floda och hem till Romme. Trots högsta fart de sista 4 milen kom jag hem på 700 m och kunde vänta på Kjell i luften. Vi landade efter halv 8 vilket inte var populärt hos "laget" som väntade på att få åka hem. "Det var ju inte ens tävlingsdag".

Kjell hade i alla fall visat att han var en värdig mästare och jag hade fått min SM-plats.

Vi kunde åka hem efter att haft nöjet att delta i ytterligare ett lyckat DM som innebar mycket och rolig flygning. När det gäller medaljer av ädlare valörer får vi hoppas på bättre utdelning i det DM vi skall arrangera på hemmaplan sommaren 1990.

Bo Vi